

DET GLEMTE SAMFUND

Af arkitekt *Alan Havsteen-Mikkelsen*, M. A. A.

På en pynt i verdens største fjord, Scoresbysund, bor der et lille jægersamfund. Grønlænderne kalder bopladsen Igterajivit, stedet med de sølle huse, vi har et mere optimistisk navn, Kap Hope. Her bor ca. 160 mennesker, de lever udelukkende af fangst, det er de stolte af, deres forfædre har kunnet det i hundreder af år på samme barske kyst.

14 km herfra ligger selve byen Scoresbysund, den er det, vi kalder en administrationsby, den har 250 indbyggere, deriblandt mange danske, men næsten ingen fangstmænd. Forskellen på disse to samfund er meget stor. Man fornemmer det, så snart man træder i land, enten på Scoresbysunds klipper eller på Igterajivits brede sandstrand, et kunstigt og et levende samfund.

Ungdommen er som andre steder et problem. Den ved ikke, hvad den vil, den falder for fristelsen til at søge tilfældigt arbejde. Hvordan tænker man sig nu videreført et distrikt, hvor fangst er den eneste virkelige og udbytterige levevej. Hvordan kan man opretholde det lille, men sjældne og værdifulde samfund, når de unge ikke bliver ledt ind på den livsbane, der ligger dem nærmest. Fra officiel side gøres der ikke nogen bevidst indsats. Måske skyldes dette uvidenhed overfor mulighederne, eller hvad værre er, mangel på interesse fra dansk side.

*Ungdomshuset i Kap Hope. En betingelse for gaven var, at grønlanderne selv rejste det.
Og det gjorde de med energi og begejstring på fire uger.*

Det var delvis de her skitserede ungdomsproblemer, der gav stødet til, at kaptajn Ejnar Mikkelsen, som formand for Scoresbysund-Komiteen, fandt det nødvendigt at skabe interesse for et ungdomshus i Scoresbysund distriktet.

Under projekteringen blev man klar over, at hvis huset skulle virke efter sin hensigt, måtte dets funktion hvile på en bred samfundsmæssig basis. Det skulle ikke blot være et hus for unge, hvor de ville kunne slå tiden ihjel med at spille bordtennis og høre grammofonplader. Det skulle være et fælleshus.

Udfra disse forudsætninger fandt man det rigtigst at placere huset i det rene grønlandske fangstsamfund i Kap Hope. Det skulle blive deres eget, og betingelsen for gaven var, at de selv byggede det. De gjorde det på 4 uger.

Jeg havde lejlighed til, i godt en måned efter at ungdomshuset var blevet indviet, at se det blive taget i brug. Fangstmænd tog deres kajakker op i værkstedet, de unge mænd begyndte under de ældres vejledning at lave skydeslæder, der blev taget initiativ til undervisning i fangst og værktøjsbrug. Kvinderne tog systuen i brug. Om aftenen blev der drukket kaffe og fortalt historier, de unge dansede. Efter den arbejdsomme måned blev det hverdag igen. Et ubevidst behov var blevet dækket.

*Ungdomshusets værksted blev omgående taget i brug,
da Scoresbysund-Komiteens gave var afleveret.*

Det var en stor oplevelse at være med til dette eksperiment. Ikke blot som et isoleret tilfælde, men fordi man her kunne øjne et fremtidigt Grønland, baseret på egenskaber i befolkningen selv. Disse burde drages bevidst ind i opbygningen af det samfund, som Danmark står som fadder for.

EN TALE

Ved indvielsen af Mikis Hus holdt fangstmand og næstformand for Scoresbysund kommunalbestyrelse Emil Madsen følgende tale:

Nu har vi fået vort ønske opfyldt.

Velkommen alle i Mikis Hus! Nu er gaven til jer blevet færdig. Mikis Hus skal bruges på denne måde, at alle beboere i Scoresbysund distriktet kan komme og bruge huset som værksted (lave håndværk, skærearbejde), her kan fremvises film, og der kan holdes dansemik og laves kaffemik.

Som I alle ved, har man lige fra oprettelsen af Scoresbysund kaldt os for „Mikis folk“. Lige fra 1924 har han arbejdet for os, til gavn og glæde for os. I år havde han for sidste gang arbejdet hårdt for at hjælpe os, idet han skaffede os et ung-

